

ПРОКУРАТОР РОЗКРИВАЄ ШПИ- ГУНСЬКИЙ ЗАГОВІР

НЬО ЙОРК. — Розправа проти 3 осіб, обвинувачених за шпигунство проти американського уряду, а спеціально проти американської армії й флоту, почалася наново в понеділок по недільній перерві обвинувачуючою промовою федерального прокуратора Ламара Гардія.

Гарді малював широко розгалужену сіть шпигунства, кермованого німецьким воєнним урядом. Він вичисляв подрібно, які інформації мали добути шпигуни для своїх роботодавців та в який спосіб вони оперували. Прокуратор усе виразно згадував поіменно Німеччину проти загальної в таких випадках звичаю не згадувати держави, що замовляла шпигунство.

Потім заявив крісло свідка Гінтер Густав Бумріх, що мав теж засідати на лаві обвинувачених, але признався до вини й заявив готовість сказати про все, що знає. Румріх оповів широко, як він, родившись у Шикаго як син австрійця, виїхав до Австрії й Чехословакиї на науку в гімназії, як вернувся до Америки, шукав праці, не міг її знайти, приступив до американської армії, дезертирував з неї, був за це суджений, відбув в'язницю і знову став служити та дослужився ранги сержанта (фельдфебля), але знову дезертирував, під впливом відповідної літератури постановив стати шпигуном і накінець дався наняти на шпигуна. Його переслухання ще не скінчилося, як суддя перервав розправу до вівторка.

НАЙВИЩИЙ СУД ВИРІШИТЬ ПИТАННЯ ДЕПОРТАЦІЇ КОМУНІСТІВ.

ВАШИНГТОН. — Найвищий Суд постановив вирішити справу Йосифа Георга Стрекера, уродженця Австрії, котрого депортації за приналежність до комуністичної партії домагається департамент праці.

Вирішення цієї справи буде мати рішальне значіння для інших подібних справ, між іншими для справи Гарія Бриджеса, юнійшого провідника моряків на побережжі Тихого океану, котрого депортації домагається комітет Даеса.

ПРЕЗИДЕНТ ВИТАЄ ЕВХАРИСТИЧНИЙ КОНГРЕС.

НЬО ОРЛЕНС (Луїзіана). — На краєвий еухаристичний конгрес Америки, котрий відкрито в понеділок, зібралися величезні маси народу, які обчислюють на сто тисяч осіб. Президент Рузвельт вислав до конгресу привітний лист, котрий у його йменні прочитав секретар пошт, Фарлі.

У своєму листі президент Рузвельт висказує думку, що якби так світ уззявся виконувати точно засади проповіді Ісуса на горі, то світ вирішив би всі пекучі питання суспільні, політичні й економічні.

ГУВЕР ЗАКИДАЄ РУЗВЕЛТОВІ КОРУПЦІЮ ЛІБЕРАЛІЗМУ.

ГАРТФОРД (Конн.). — У своїй промові на вічу, влаштованім жінками з Республіканської Партії, бувший президент Гувер критикував президента Рузвельта за його політику, закидаючи йому корупцію лібералізму.

ДЮІ КРИТИКУЄ ЛІМЕНА ЗА ЗАНЕДБАННЯ МЕШКАЛЬНОЇ СПРАВИ.

НЬО ЙОРК. — У своїй другій промові на радіо Томас Дюї, кандидат Республіканської Партії на уряд стейтського губернатора, критикував Лімена, до теперішнього губернатора, за те, що він зовсім занедбав мешкальну справу в стейті.

БЕНЕШ БУДЕ ПРОФЕСОРОМ В АМЕРИЦІ.

ШКАГО. — Д-р Едвард Бенеш, бувший президент чехословацької республіки, прийняв запрошення шікагоського університету стати в ньому професором.

Заряд університету сподівається, що Бенеш пічне вже вчиті цього семестра. Бенеш учив уже колись у Карловій університеті в Празі.

ПРОПАГАНДА ЗА СКЛИКАННЯ РОЗЗБРОЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

НЬО ЙОРК. — Д-р Ніколас Морей Ботлер, президент Колумбійського університету, виступив публічно з закликом до президента Рузвельта скликати міждержавну конференцію для обмеження воєнних зброєнь.

ЗАКИДАЮТЬ ГУБЕРНАТОРОВІ ЗВ'ЯЗКИ З КОМУНІСТАМИ.

ВАШИНГТОН. — Перед конгресовим комітетом Даеса для розсліду неамериканських акцій виступав як свідок Стів Гедлер, молодий інженір з Ст. Пол, котрий закидав Елмеров Бенсонові, губернаторові стейту Мінесота, що вийшов з Фармерсько-Робітничої Партії, зв'язки з комуністичною партією.

ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

Частина замовлених американських вантажних авт, що недавно відіхали ко-карблями „Бремен“ і „Берлін“ до Німеччини.

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ В СТЕЙТІ НЬО ЙОРК.

Обчислення виборців, що реєструвалися до сьогоднішніх виборів, не досягає рівня реєстрації в президентському році, але сильно перевищує рівень реєстрації з останнього вибору перед президентським. Політики стараються вгадати значіння цієї високої реєстрації для висліду виборів; багато людей думають, що це є явище в користь кандидата Республіканської Партії на уряд губернатора, Томаса Дюїя. Президент Рузвельт уже обговорив питання, як він має виступати публічно за кандидатуру губернатора Лімена.

УБИВ БАТЬКА.

Підчас сварки між 59-літнім фермером у Челсі, Вермонт, Генрієм Комінгзом та його 15-літнім сином Ерлом, студентом школи штурк, син убив батька вистрілом з рушниці. Потім він усів до авта, поїхав до шерифа у Стретфорд і зголосився в нього як убивник. Його осаджено у в'язницю.

ВМЕРЛА ЗО СТРАХУ.

В селі Батис кло Букарешту одна селянка, працюючи в полі, натрапила в ямі на гніздо вужів і діткнулася їх рукою. Ця селянка так злякалася, що вмерла на удар серця. Потім виявилось, що ці вужі не були їдовиті і не було чого боятися.

ВОРОНА ВБИЛА 2 ЛЮДЕЙ.

Біля Обербільбраху в Німеччині на дровах великої електричної натуги сіла ворона, що спричинила через те коротку злуку. Один із стоплених проводів упав на металеву огорожу дому. В тій хвилині з дому виходило двоє людей, що, доторкнувшись залізної клямки воріт огорожі, згинувли на місці, вбиті струмом великої натуги.

ГОРИТЬ ЗБІЖЖЯ!

З невияснених причин вистбухнула в Дрогобужі, на Рівненщині, в забудованих солтиса Л. Вакульчука пожежа, що знищила зовсім усі господарські будинки зо збіжжям. Згоріли також два коні й три корови. Війт Бугриня зарядив збірку на погорільця.

ІМПЕРІАЛІСТИЧНІ НАТЯКИ ПОЛЬСЬКОГО АМБАСАДО- РА ПІДЧАС ПОЛЬСЬКОЇ ПАРАДИ.

Підчас паради в честь генерала Пулаского, уящика американської революції, що і влаштовано в Нью Йорку в неділю заходами польських організацій та при участі представників стейтського уряду, промовляв між іншими польський-амбасадор, граф Потоцькі, і в своїй промові сказав, що він бачить у машируючих американських поляках польських жовнів, що кілька днів тому вмаширували через границю до Тешина.

ЧОТИРОЛІТНІЙ ВЕЛЕТЕНЬ.

В одному селі біля Константинополя (Туреччина) живе чотиролітній велетень, син Ахмета Галіла. Ця чудна дитина важить уже тепер 65 кг. і є ро-дилось до досконалого чоловіка. В 6-мі місяці життя дитина почала незвичайно скоро рости. Тепер цього чотиролітнього велетня досліджує лікарська комісія. Слід додати, що хлопчина-велетень з погляду умового розвинуку нічим не різниться від своїх ровесників і радо грається з ними цілими днями.

ЗГОРИЛО 120,000 ЯЕЦЬ.

У місцевині Ліхентайм на німецько-голяндським кордоні грем удари в склад, у якому було 1,000 скринь, що в них зберігалося 120,000 яєць. Згоріли всі яйця та ціле уладження холоду.

НЕБЕЗПЕЧНА СОРОЧКА.

Один наш молодий громадянин їхав з Долини до Львова у вишиваній сорочці. В Долині приступив до нього постерунковий і запитався, що це має значити та вишивана чорна сорочка, а на ній вишивка. В такій сорочці не вільно їхати! Громадянин мусів на вулиці перебирати другу сорочку. На щастя, мав її з собою...

КЛОПОТИ З МАПАМИ.

Литовська преса пише, що одна клайпедська фірма виставила на торгах у Кенігсбергу мапу литовських етнографічних земель, на якій Вильно фігурувало як столиця Литви. На домагання польського консула цю мапу зняли з вистави.

ОБМАНЕЦЬ З РАВИ РУСЬКОЇ.

До Франції виїхав перед кількома літами з Рави Руської Адольф Розенблат. У Франції „понатагав“ він людей на великі суми, а коли земля почала йому горіти під ногами, втік до Варшави. У Варшаві почав при допомозі фальшивих повноважень купувати товари на векслі, після чого товари продав за готівку і тісав. Останніми днями купив тим самим способом в одній фірмі товари на 30,000 зл. Але фірма видався він підозрілий, вона повідомила поліцію, яка Розенблата арештувала.

КРИВАВА МАСАКРА ПІДЧАС ЗАБАВИ „КОЛА МЛОДЗЕЖИ ВЕЙСЬКОЇ“.

У Громиць, коло Тарнова, підчас забави згаданої польської організації прийшло до кривавої масакри при допомозі ножів, молотків, палів і крисел. Три учасники забави, Генрик і Озеф Дембосі й С. Томашевські, були тяжко ранені. Їх перевезли до лікарні. Інтерв'ювала поліція. Причини бійки — льокальна. На забаву прибули хлопці з другого села.

КРАЛА ДІТИ І ПРОДАВАЛА ІХ ЦИГАНАМ.

З Яс повідомляють, що румунські власті арештували жінку, що називається Катя Барбалиха. Вона вкрала в останній році 25 дітей у віці від 7 до 9 літ і продала їх циганам.

ПІВТОРА РОКУ ТЮРМИ ЗА ГУЛЯЄ ЖИТТЯ.

Варшавський суд засудив на кару півтора року в'язниці Мечислава Давідзона, земельного власника, за те, що він „погіршував свій маєтковий стан гулячим життям“. Давідзон видавав гроші на приятельок, пиятику, перегони, рулету, а щоб роздобути гроші, продавав маєток.

20,000 ЗЛ. ГРИВНИ ЗА ПАЧ- КУВАННЯ ШОВКУ.

Карний суд у Катовицях покарав гривною 20,000 зл. жиду Соломона Зельмана за те, що він систематично пачкував шовк з Німеччини до Польщі. Зельман пачкував шовк кожним разом в інший спосіб.

ТОЧНІШІ ДАНІ ПРО УКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

ВІДЕНЬ (Спеціальна телеграма). — 11 жовтня відправлено з нагоди подій на Закарпатті богослужіння по всіх церквах Львова. В богослужіннях взяло участь понад 20 тисяч народу. Катедра св. Юра була набита людьми, а тисячі людей заповнили вщерть подвір'я. По богослужіннях українські маси вийшли з церков і сформували величавий похід в напрямі ринку. На чолі походу йшли десятки священників. В часі походу вибито вікна в центральних польських редакціях. Опісля впродовж трьох днів польські юрби плондрували українські установи.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

ЛьВІВ. — Перед окружним судом у Львові почався новий великий політичний процес. На лаві підсудних опинилися 35 молодих українців з Жовківщини за приналежність до С.У.Н. Підсудним закидають, що переходили в об'єзброю. А одному з них, Василеві Ковалишинові, закидають, що кинув ручну гранату до мешкання Степана Лісика з наміром його вбити.

ВОРОХОВНЯ СЕЛЯН У КОЛЕКТИВАХ.

КИЇВ. — З совєтської України повідомляють про дуже поважні сутички, що трапилися в останніх днях між населенням і відділами ГПУ. Ці сутички повстали внаслідок розпуки й обурення населення, якому влада реквірує майже все збіжжя. Зокрема гострі сутички траплялися в околицях Кременчука, в колективах ім. Сталіна і Кагановича. Селяни zdecydовано бороняться перед реквізицією збіжжя, ставляючи збройний спротив відділам ГПУ й зводячи з ними правильну боротьбу. Виявляється, що значна кількість мешканців колективів має не тільки кріси й багаті запаси амуніції, але навіть скоростріли. Збройні сутички населення з відділами ГПУ повторюються в Україні стало від кількох тижнів. В останніх часах вони прибирають чимраз ширші розміри.

ЗАМІСЦЬ ХАРЧІВ — АГІТАЦІЯ.

МОСКВА. — В той час, коли влада забирає з України харчі, взаміну дає їй велику кількість політичної літератури. „Комуніст“ доносить, що впродовж лише двох тижнів місто Дніпропетровськ дістало з Мокви два мільйони агітаційних брошур. Вкупі з тим влада старається ізолювати Україну від того, що діється за кордоном. Влада затривожена саботажима на радіостанціях. Бо хоч радіові заповіді назвирх обіцяють совєтську владу і поборюють націоналізм, то роблять це в такий спосіб, що фактично викликають цілком протилежний наслідок.

ЧИСТКА В АРМІЇ ТРЕВАЄ ДАЛІ.

МОСКВА. — В червоній армії далі триває чистка, в якій викидають офіцерів і генералів, а на їх місця ставлять таких, що сліпо віддані режимові Сталіна. Старі офіцери і генерали, які добре вишколені у військовій ділі, дуже обурюються на те, що до військових частин приділяють політичних комісарів, які не визнаються на військовій ділі, а втручаються до всіх справ.

НІМЦІ ОБЦЯЮТЬ МАДЯРАМ ІХ ТЕРИТОРІЇ.

БУДАПЕШТ. — Німецький уряд обіцяв мадярам натиснути на чехів, щоб вони віддали мадярам околиці заселені ними на 51%, коли мадяри дадуть широкі права для 600,000 німців, що мешкають у Мадярщині. Мадяри дали мобілізувати і покликали до зброї два нові річники. На границі Чехословаччини панує велике мілітарне напруження.

НАДЗВИЧАЙНИЙ СТАН НА ЗАКАРПАТТІ.

ПРАГА. — На Закарпатті, здовж границі Мадярщини, запроваджено надзвичайний стан. Мадярські узброєні банди далі вдираються на Закарпаття, плондрують усе, висаджують мости та стараються викликати заколот, щоб дати причину мадярській армії до вмаршу. Влада Закарпаття подала до відомо, що дотепер складено коло 2,000 мадярських терористів, серед них двадцять кілька офіцерів і кількостот перебранних мадярських воєнків. Плани тих нападів виробляє мадярський штаб під проводом полковника Геяса Іштвана, в Кіс-Варді, у Мадярщині.

ІТАЛІЙЦІ ХОЧУТЬ ГОЛОСУВАННЯ В ЧЕХО- СЛОВАЧЧИНІ.

РИМ. — „Інформація Діпломатика“ помістила заперечення, начебто між Гітлером і Мусолінієм є непорозуміння в справі Закарпаття, як це хотіли би бачити деякі кола в Лондоні і Парижі. Вони дали вповні погоджуватися, говорити той часопис. Та заразом піддає думку, що найкраще булоб, якби в спірних територіях переведено голосування, яке рішилоб, де хто має належати.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакції не відповідає.
Address: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВОРОГАМИ ПРОЛИТА КРОВ ІХ ОБЄДНАЄ

Окружною дорогою, бо аж через Ригу, в Латвію, приходять до Америки вісті про криваві події в різних містах Галичини на тлі польської політики су-проти Закарпатської України.

Переслані правильною дорогою, себто цензу-рованою польським урядом, вісті подали були такі факти: Українці під польською окупацією живо й активно зацікавлені долею Закарпатської України. Добре свідомі польської політики в користь Ма-дьярщини, ці українці використовують усі легальні засоби для оборони українських інтересів. Пере-довсім ужили вони старого права петиції й вислали до польського уряду у Варшаві делегацію з мемо-ріалом проти прилучення Закарпаття до Мадьярщи-ни. Делегація, котру донесення лучили з УНДО-м, виступила проти польської політики в цій справі. Чи прийняв польський прем'єр цю делегацію, чи не прийняв, і яку відповідь дав їй, приймаючи, чи її відправляючи, не відомо; подано лише в цензуро-ваній депеші, що польський уряд „очевидно” не може брати під увагу українського меморіалу, бож уряд попирає мадьярські домагання.

Наступного дня на вістку, що українці в Чехо-словаччині дістали політичну автономію й згодили-ся лишитись при Чехословаччині, у Львові влашто-вано в катедрі св. Юра велике богослуження подяки, після котрого вірні пішли походом під палату ми-трополита. Тут, як каже легальне донесення, на них напали польські націоналісти й побили багатьох у-країнців.

Незаконне донесення подає, що, вийшовши з церкви, українці пішли вулицями міста, викрикуючи за Україну й проти поляків та мадьярів. На похід на-скочила з боків із засідки сильно озброєна польська поліція й почала стріляти до демонстрантів. На міс-ці впадо багато українців убитих і ранених. Де-монстрацію таким способом розігнано, і доперва тоді польська юрба напала на українську катедру й на митрополічу палату. Подібні події, кажуть вісті, мали місце й в інших галицьких містах, пере-довсім у Станиславові.

Американські газети не знають про ці події, тому, що польський уряд негайно подбав про зду-шення вісток. В цілій Галичині заведено винятковий стан. Українським газетам заборонено не лише пи-сати про події, але й подавати смертні оповістки про похорони жертв. Телеграфи й телефони під-дано під строгу цензуру. Через те кореспонденти заграничних газет могли передати вістки лише тай-ним, позазаконним способом.

Кров, пролита на вулицях Львова за долю у-країнців на Закарпатті, буде мати величезне значін-ня для українського народу, для його всієї грюд-учої історії. Ця кров, пролита в обороні українців за Карпатами, освячує найвищою жертвою нерозрив-ний зв'язок України по обох боках Карпат. Кров, що забарвила вулиці галицької столиці, навіки ли-шиться в пам'яті всіх українців як нерозривна лан-ка, що буде лучити Ужгород, Мукачів і Пряшів зо Львовом, а через нього з Києвом.

А. А.

Л І С

Хата Черкана і взагалі ціле його обійстя було під лісом. До рова, яким ліс був опере-заний, від плота, що оперізу-вав обійстя, було не більше як триста кроків. Не диво, що Черканиха вічно охкала і йой-кала; нарікала і кляла. До то-го вона мала дуже важку при-чину. Бо яке то господарство, котре не має своїх яєць, а треба їх купувати?

Черканиха мусіла дуже ча-сто бігати за покладками до сусідів. Це бувало тоді, коли яструб або лис вхопив остан-ню курку Черканихи. Через той близький ліс яструби і лиси були дуже близькими су-сїдами Черканів. Що Черкани-ха купила пару курок, то до двох-трьох тижнів на обійсто-знов не було ні одної курки.

Черкан загадав розпочати з лисами безпощадну війну. Хоч з великим трудом, роздобув дозвіл мати рушницю. Власник полювання в лісі дуже радо дозволив Черканові полювати на тих шкідників. Ще й оби-цяв премію за кожного вби-того хижака. Найбільшим шкідником був старий лис, ко-трий, як Черкан гадав, своєю яму мав у лісі десь недалеко хати. Його першого, Черкан загадав спрятати. Сусіди каза-ли Черканові, що такого ста-

рого лиса не легко підійти з рушницею. Кажали, що на ньо-го треба наставити заліза, або взяти його стрихніною. Та Черкан хотів натішитися сво-єю рушницею. Його кортіло стріляти.

Коли Черкан сказав сусідам, що лис мусить впасти від йо-го кулі, дехто радив засісти на нього і до себе заманити голосами деяких звірат. Стали Черкана вчити, як відзиваєть-ся заць, або сернятко. Черкан повторяв ті голоси так, що лиса хіба відстрашив би від себе.

— Не журиться мною, ні мо-їм лисом, — сказав Черкан своїм сусідам. — Я маю свій спосіб, який мій і ваші курки врятує від лютої смерті в зу-бях того жовтого, хвостатого опришка.

— Чи ти вдурів? — спитала Черканиха, коли смерком Чер-кан приніс до хати когуту і мотузком прив'язав його до стола.

— Я когутом притягну лиса під саму цівку, — відповів Черкан. — Принеси мені решт-ки білого полотна.

— Може й полотном хочеш притягнути лиса?

— Побачиш! — відповів ко-ротко.

Коли жінка пішла по шма-

НІМЦІ У СУДЕТАХ І ПОЛЯКИ У ТЕШИНІ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОГЛЯД.

Німецькі та польські війська вмаширували до Чехослова-ччини; перші займають обла-сті, призначені Німеччині на міхненській Конференції Чоти-рьох, другі обсаджують заоль-занський Шлеск на основі ви-мусової згоди чехословацько-го уряду у висліді польського ультимату з 30. вересня ц. р.

З почуванням смутку й го-речі чехословацькі військові частини уступають у повнім воєнним лаштунку, але без спротиву опору, на територію обкровоєної Чехословаччини.

Дня 1. жовтня німці заняли першу округу, яку дістали в по-сідання без плебісциту. Це південна область Чеського Лі-су, на північ від Пассава та Лі-ну, з містами Валлерн та Го-генфурт і з низкою інших мі-сцевостей, головню в долині ріки Морави. 2. і 3. жовтня влаштурували німецькі війсь-кові частини до другої округи, що лежить у північній Чехії та обіймає м. ін. такі більші мі-ста: Бодембах, Тешен, Фріл-ланд, Шенліде, Гросс-Шенау, Шлюкенау, Гумбург та Варіс-дорф. Порядком німецького в-маршу організовано так, що попереду машинують частини правильної німецької армії, за- ними сотні судетсько-німецько-го легіону, під команду ген. фон Лебе, після того т. зв. шуц-штафлі, що є напів вій-ськовими й напів поліційними частинами німецької держав-ної адміністрації. Шойно на са-мому кінці повертаються до своїх осель цивільні судетско-німецькі збігці. На чолі адмі-ністрації області Судетів з призначення німецького уряду став голосний провідник су-детських німців, Генляйн.

Подібно відбувається вхід польських військ на заользан-ський Шлеск. 2. жовтня в год. 2-гій після полудня перейшли міст на прикордонній річці Ользі польські війська з пол-ком підгалицьких стрільців на чолі. Зараз після них при-хали на область заользансько-го Шлеска представники ци-вільної влади з віцевоєводою Мальгоммом, що буде урядо-вим комісарем новозанятої об-ласті. Далі вмаширувала полі-ція, залізничники, поштовці і

на сам кінець дальші частини польської армії з групи гене-рала Бортовського. Польські збігці зза Ользи і собі верта-ються на давні місця.

Німецькі та польські війська машинують, у Польщі та Ні-меччині небувала радість, па-ради, походи, промови й бит-тя дзвонів, а вислід прилюдної опії — преса, крім святочно-патріотичних статей починає містити також рефлексійні міркування.

Деякі польські пресові орга-ни завважують, що в дні 10. жовтня, тобто в дні, коли Польща й Німеччина займають уже цілу область, що її Чехо-словаччина мусіла віддати без плебісциту, створилася нова, для майбуття незвичайно важ-на ситуація. В області Богумі-на, біля Моравської Острави та Фридка над Остравицею, польська держава стрінеється уже не з Чехословаччиною, а з новим кордоном третьої Ні-меччини. Колиж домагання Гітлера щодо плебісциту в об-ласті Моравської Острави та Фридка прийме міжнародня комісія, що саме радить у Берліні, і коли вислід плебі-сциту вийде в користь Німеч-чини, то готово вийти таке, що на цілій майже новій захід-ній кордоні Польща матиме за сусідку Німеччину.

Ендецьке „Слово Народове” пише з приводу цього таке: „Ця можливість є наче симво-лом того, що в Європі зміни-лося. Ми хотіли зіпхнути чехів з польської землі на їх власну, а тимчасом у нашій похіді на захід перед нами стануть не чехи, тільки німці...”

Щоб запобігти можливості, що союзна з Польщею Німеч-чина буде одиноким сусідком польської держави на заході, „Варшавські Дзєннік Народо-ві” наклеює поляків пригор-нутися добре до плебісциту і добре ним покермувати.

З прилученням області Судетів до Німеччини та за-ользанського Шлеска до Польщі досягнення обох держ-жв можна означити такими числами: Німеччина, коли бра-ли також під увагу ревіндика-цію Австрії, побільшилася за

коли вночі хотів, тоді й про-будився. І нині встав так, як хотів: ще заки розвиднілося. Встав і рухався так тихо, що жінки не пробудили. Натягнув на себе жіничину сорочку і го-лову об'язав білим рушницю. Відсидив когуту і всунув його за пазуху. Взяв рушницю і вийшов. Увійшовши в ліс, пішов у сторону, де дуже ча-сто бачив тропу лиса, і де, як люди казали, мусіло бути гніздо. Зайшов аж до старо-го дуба. Попри того дуба йшла свіжа тропка, очевидно, лиса. Черкан вийшов за па-зухи когуту і поставив на зем-лю, радше на сніг. Зараз коло старого дуба визирали знід-снігу молоді дубчаки. До од-ного з них Черкан прив'язав когуту і відійшов на бік. Сів на відземку і сидів неподви-жно, звернувши рушницю в сторону когуту, що присилен-ий до дубчака, походжав по снігу.

Земля була покрита білим снігом, Черкан сидів у білій сорочці, з головою в білій рушниці, з рушницею в білій полотні. Якби хтось ішов по-пери нього, кільканиця кро-ків від нього, був би й не по-мітив його. Придивившись до нього ліпше, гадав би, що Черкан, то припорошений сні-гом пенз; що рушниця, що припорошена снігом галузь... дуже важної причини, той з-теплої хати не висував носу. Черкан мав такий дар, що

коли вночі хотів, тоді й про-будився. І нині встав так, як хотів: ще заки розвиднілося. Встав і рухався так тихо, що жінки не пробудили. Натягнув на себе жіничину сорочку і го-лову об'язав білим рушницю. Відсидив когуту і всунув його за пазуху. Взяв рушницю і вийшов. Увійшовши в ліс, пішов у сторону, де дуже ча-сто бачив тропу лиса, і де, як люди казали, мусіло бути гніздо. Зайшов аж до старо-го дуба. Попри того дуба йшла свіжа тропка, очевидно, лиса. Черкан вийшов за па-зухи когуту і поставив на зем-лю, радше на сніг. Зараз коло старого дуба визирали знід-снігу молоді дубчаки. До од-ного з них Черкан прив'язав когуту і відійшов на бік. Сів на відземку і сидів неподви-жно, звернувши рушницю в сторону когуту, що присилен-ий до дубчака, походжав по снігу.

Земля була покрита білим снігом, Черкан сидів у білій сорочці, з головою в білій рушниці, з рушницею в білій полотні. Якби хтось ішов по-пери нього, кільканиця кро-ків від нього, був би й не по-мітив його. Придивившись до нього ліпше, гадав би, що Черкан, то припорошений сні-гом пенз; що рушниця, що припорошена снігом галузь... дуже важної причини, той з-теплої хати не висував носу. Черкан мав такий дар, що

коли вночі хотів, тоді й про-будився. І нині встав так, як хотів: ще заки розвиднілося. Встав і рухався так тихо, що жінки не пробудили. Натягнув на себе жіничину сорочку і го-лову об'язав білим рушницю. Відсидив когуту і всунув його за пазуху. Взяв рушницю і вийшов. Увійшовши в ліс, пішов у сторону, де дуже ча-сто бачив тропу лиса, і де, як люди казали, мусіло бути гніздо. Зайшов аж до старо-го дуба. Попри того дуба йшла свіжа тропка, очевидно, лиса. Черкан вийшов за па-зухи когуту і поставив на зем-лю, радше на сніг. Зараз коло старого дуба визирали знід-снігу молоді дубчаки. До од-ного з них Черкан прив'язав когуту і відійшов на бік. Сів на відземку і сидів неподви-жно, звернувши рушницю в сторону когуту, що присилен-ий до дубчака, походжав по снігу.

Земля була покрита білим снігом, Черкан сидів у білій сорочці, з головою в білій рушниці, з рушницею в білій полотні. Якби хтось ішов по-пери нього, кільканиця кро-ків від нього, був би й не по-мітив його. Придивившись до нього ліпше, гадав би, що Черкан, то припорошений сні-гом пенз; що рушниця, що припорошена снігом галузь... дуже важної причини, той з-теплої хати не висував носу. Черкан мав такий дар, що

коли вночі хотів, тоді й про-будився. І нині встав так, як хотів: ще заки розвиднілося. Встав і рухався так тихо, що жінки не пробудили. Натягнув на себе жіничину сорочку і го-лову об'язав білим рушницю. Відсидив когуту і всунув його за пазуху. Взяв рушницю і вийшов. Увійшовши в ліс, пішов у сторону, де дуже ча-сто бачив тропу лиса, і де, як люди казали, мусіло бути гніздо. Зайшов аж до старо-го дуба. Попри того дуба йшла свіжа тропка, очевидно, лиса. Черкан вийшов за па-зухи когуту і поставив на зем-лю, радше на сніг. Зараз коло старого дуба визирали знід-снігу молоді дубчаки. До од-ного з них Черкан прив'язав когуту і відійшов на бік. Сів на відземку і сидів неподви-жно, звернувши рушницю в сторону когуту, що присилен-ий до дубчака, походжав по снігу.

Земля була покрита білим снігом, Черкан сидів у білій сорочці, з головою в білій рушниці, з рушницею в білій полотні. Якби хтось ішов по-пери нього, кільканиця кро-ків від нього, був би й не по-мітив його. Придивившись до нього ліпше, гадав би, що Черкан, то припорошений сні-гом пенз; що рушниця, що припорошена снігом галузь... дуже важної причини, той з-теплої хати не висував носу. Черкан мав такий дар, що

(Кінець буде).

пів року 10 мільонами меш-канців та територією поверх 100,000 кв. км. з величезними мінеральними багатствами та високо розвиненим промислом. Польща дістала з заользан-ським Шлеском територію поль-но невелику область двох по-лівів (плебісцит може ще щось прибавити), зате під господарським оглядом незви-чайно цінну територію. Кар-вінське вугілля, вальцівні й за-лізно-сталеві відливарні в Тшинці відомі в Європі. В за-ользанським Шлеску продукують в однім концерні стільки чавуну, що ця продукція рів-няється 75 відсоткам всієї польської продукції.

Польський виступ проти Че-хословаччини не знайшов усю-дні — зрозуміла річ — виправ-дання. Частина французької преси негодує і бідкається над Чехословаччиною. „Тан”, як це подає, ПАТ, заявляє, що істо-рія обтяжує Польщу відпові-дальністю за те, що вона в та-кій хвилині вважала вказаним добувати від важко досвідче-ної Чехословаччини негайну та радикальну полагоду справи польської меншини. Ще дивні-ше становище часопису „Пті Парізієн”: Польща по своїми 35 мільонами бажала, щоб трактувати її як великодержаву. Вона скористала з хвилини, коли Чехословаччина опинила-ся у труднім положенні, щоб нанести їй додатковий удар і вирвати клаптик землі, що від 20-тих років становив пред-мет незгоди між обома країна-ми. Це жест, позбавлений еле-ганції”. Вкінці „Епок” подає ревіляцію, що Париж увій-шов зараз у зв'язок з лондон-ським міністерством закордон-них справ, як тільки довідався про польську ноту до Чехосло-ваччини. Франція й Англія ро-били натиск на Варшаву, щоб вона не пробувала на власну руку рзв'язувати справу заоль-занського Шлеска, але з того нічого не вийшло. Є також французькі пресові органи, на-віть ліві, які вдоволені, що по-лагодю заользанського кон-флікту відбулася мирно.

Взагалі світова опінія дуж-же поділена й не вся одушев-лена розв'язкою судетсько-ні-мецької й заользанської про-блеми. Висловом цього є не тіль-ки преса, але також конфлікти серед членів англійського й французького уряду. Бритій-ський міністер краєвої оборо-ни Купер здімісіонував, є чут-ки про роздор у французькій кабінеті, росте невдоволення в Югославії, переважають на-строї негодування в Румунії.

Що найбільше невдоволена Мадьярщина, яка хотіла б і собі використати скрутне положен-ня Чехословаччини для ревін-дикації передвоєнної терито-рії, це пробивається в боево-му тоні будапештської прес-и. „Якщо Прага — пише „Пе-штер Льюд” — зволікає своїм звичаєм з виконанням мадьярських вимог, то повстане загрозла скомплікованій ситу-ації, яку важко буде розв'язати в мирний спосіб. Коли Пра-га не послухає голосу розуму і проволікатиме переговори з мадьярами, то мадьярський на-рід утратить терпеливість”. Однак, здається, в цьому ви-падку Чехословаччина не ду-має уступити перед погроза-ми, бо мадьярські аргументи дуже слабі. Польща, покину-ючи іменем 35 мільонів насе-лення на своє право до заоль-занського Шлеска, могла справу ставити в площині на-ціонального самовизначення поляків тешиńskiego Шлеска. Це зрозуміле й переконли-ве. Але в яким зв'язку, на основі якого права. Ма-дьярщина посягає на словаків та закарпатських українців, які чейже не є мадьярським пле-менем, але сльвянами, і яким розумним та справедливим арг-ументом можна виправдати творення нової багатонаціо-нальної держави на місці роз-битої саме за її багатонаціо-нальний склад Чехословаччи-

ни?! Проти посягань Мадьяр-щини будуть боронитися — як це виходить з преси — не тільки чехи, але ще більше словаки й українці, що не по-годжуються на мадьярську те-зу, немовби змагання цих на-родів до національного само-визначення можна було помі-стити у рамках якоїсь мадьяр-ської унії. Та частина поль-ської преси, яка симпатизує з мадьярськими ревіндикаційними зазіханнями та яка тепер нер-вово крутиться зо своїм мадья-рофілізмом, повинна знати, що чимало мільонів з тих 35

мільонів громадян Польщі, на-яких буде і покликється пе-ред світом польський уряд, е проти мадьярського пануван-ня на немадьярських, словянських областях, українського Закар-паття та Словаччини. Україн-ська преса льовлянсько-сповни-ла свій обов'язок у хвилині, коли з приводу заользанського Шле-ська річ йшла про державний інтерес Польщі, але не бачить ніякої причини та ніякого інте-ресу помагати чужій, мадьяр-ській експансії на чужі землі та чужі народи, себто на укра-їнську та словацьку етногра-фічну територію. — („Діло”)

ПОЛЯК ІЗ XVI. СТОЛІТТЯ ПРО УКРАЇНСЬКИХ КОЗАКІВ

Поляки здавна чваняться, що вони були „пшєдмужем ххєсєієнства” та що несли культуру на Схід. Очевидно, що голосити таке можуть во-ни тільки перед тими, що не о-бізнані з давньою історією Польщі й України. Історія вчить, що майже все те, що поляки приписують собі, було не їх заслугою. Битву з хре-стоносцями виграв король Ягайло завдяки українським волинським полкам. Саміж по-ляки рушили в бій аж тоді, ко-ли вже напір хрестоносців зломився на українським війську. Битву з турками під Хотиним виграла тільки завдяки запо-розькому козацтву під прово-дом гетьмана Петра Конашеви-ча Сагайдачного. В боях під Віднем вславився король Іван III. Собіський теж головню ко-заками, що були в його вій-ську. А також у наємному вій-ську було там повно українців, як ось пізніший єпископ Шум-лянський і славний Кульчиць-кий. Та і сам Собіський був із походження українського ро-ду. І багато інших славних полководців були не поляки, тільки українці або білоруси-ни, як от Хоткевич, Константин Острозький, а пізніше Тадей Косцюшко, Косцюшків батько же був греко-католик.

Та все це сьогодні поляки приписують у заслугу собі. Однак правди не скрити. На-віть польські історичні джере-ла говорять зовсім протилеж-не. Сьогодні поляки, виховані на Генрику Сенкевичу та Ра-віті-Гавронському, голосять, що українські козаки це була „дзіч гайдамака”, та інакше дивилися на козаків поляки із XVI. і XVII. століття.

Ось так напр. польський письменник Бартош Папроць-кий у своїй „Панюші” надруку-вав орацію до польських па-нів:

„Не думайте, що влєшую Русі; недавно ще я живу між нею і не з нею згодувався. Тількиж я зараз зрозумів їх славі діла, що слава їх не вмере у потімстві. Чи раз уже то рік у рік ганяються ці по-важні люди за татарами, не бояться пригоди військової? Мов ті сміливі льви, оборона-ють вони все християнство. Ма-ло не кожного з них можна на-звати Гектором*. Нема від-вас ні такої підмоги, а вам від-них спокій, наче годованим во-лом. Тимчасом ви вивиснете-ся над Русь і випрошуете собі в руських землях маетки. Ви ще самі уділили Русі свого достатку за те, що з її ласки живе в такому спокою. По-кажіть ви лише достойні памя-ті діла, що їх разураз явля-ють ці, можна сказати, святі люди. Хто нашого часу пере-важив у чомуньбудь русина? Пішлить його послом, він спра-вить краще, ніж ви йому на-казати зумієте. Шукай між ру-синами і гетьмана і доброго во-яка. Не люблять вони, як у раді радять над замиренням. І найкращого коня і найкращо-го їздця знайдеш на Русі. Ба, і

* Гектор, троянський герой із Гомерової „Іліади”.

ваш Матуш (Матько) іншою тут стане людиною. Не буде вулицями, не задиратється з ін-шими. З Матуша тут вийде вой-ак, а панський вояк сніок робиться на Русі ротмістром або хоробрим лицарем. А виж то самі чим заслужили в цій країні маетків? Чи бачили ви вихвачену проти себе шаблю-ку — не серед вулиці, а в по-стребі?.. Вислухайтеж від мене правду: не пристойть розумно-му домагатись чужого, не го-дитесь багатому гордувати вбогим. У подолан не розбе-реш, хто пан, а хто слуга; нема в них ні за гріш пихи! Не хо-дять вони в дорогих одягах, а вкриваються славом, що до-рожча ніж ваші одяги. Слава цього народу розлилася по-всьому світі й навіки ли-шиться при ньому, хоча б Польща і згинула. Шо ро-бив Геракль, як бив гид-ри, не милуючи й земних богів, те на Русі зуміє зроби-ти кожен. Самсон роздрав чемності левові: такі подвиги нашого часу русинові за звичай. Страшний турчин розза-вив на нас пашу, той хоробра Русь засовувала руку. Ринув-ся він з великим військом у Польщу та зупиняє його русь-ка сила. Кидаються в безодню війни русини, занедбавши страх, і як що зроблять спа-сєнє, всім нам прибуде слави. Вдоволяйтесь же славом, що вам придають, хоча й не-ма вас між ними в походах. Не поривайте очей на руські добра, коли що разу, як дове-деться воювати, ви сидите дєсь по гаях!”

Як самі поляки неродо во-ювали з турками й татарами, свідчить про те польський хроніст Бєльскі. Він писав:

„Як би побудувати на дні-рових порогах замки — не ла-зило б до нас оті ваші татари, відняли б ми в орди весь Дні-про, якби захотіли. Та шож, коли нам любіше оборонятись від неї під Самбором...”

І справді поляки дуже нера-до воювали з турками й тата-рами. Воляди платити татарам данину, яку для замилування о-чей називали „упомінком”. А на запорожців нарікали, що вони трівожать татар, а ті по-тім нападають на Польщу. О-чевидно, це була неправда, навпаки, колиб запорожці не спинялясь були татар, то во-ни загаялось би були аж під сам Краків. Король Степан Ба-торій, щоб приподобити ту-рецькому султанові, який ува-жав польського короля своїм васалом, велів підступм зло-вити та стати у Львові козаць-кого отамана Івана Підкову.

Бачимо, що нінашо не здається полякам прибиратися в чуже пір'я, приписувати собі чужі заслуги — бо історія завжди виявить правду.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

СТЕЙПЛТОН, Н. П.

Ювілей 211 відділу У. Н. Союзу.

В суботу, 24. вересня ц. р., братство св. Михайла, 211 відділ У. Н. Союзу, святкувало 30-літній ювілей свого існування. Свято випало гарно, бо на нього прибуло чимало гостей.

Братство „Провидіння“, від 25. 30 Стейплтону прийшло до своїх братських припо-рами до укр. грек. католицької православної церкви, 32 вул. Бравел, де місцевий па-рох о. В. Профета відправив Службу Божу і панахиду за померлих членів та члениць. По богослуженні Комітет Ю-вильєу запросив членів брат-ства та гостей до У. Н. Дому, 35 вул. Варен, на обід, де від-бувалося продовження юві-лейної програми.

Програму розпочав п. В. Карпів, президент братства, короткою промовою і приві-танням головного рекордово-го секретаря У. Н. Союзу, Д. Галичина, з дружиною, адв. М. Пізнака та гостей. О. В. Профета сказав молитву, по-чім зачався спільний обід, зго-товлений членицями згадано-го відділу. По скінченні обіду, президент покликав адв. М. Пізнака на тостмайстра. Прий-маючи цей обов'язок, п. Пізнак виголосив першу промову, в якій згадав перших урядників та членів-піонерів цього від-ділу, котрих було 13. Відділ зріс тепер до 102 членів.

Колись люди приїжджали з краю свою долю поліпшити та заробити доларів і знову до рідні вертались, але про-те закладали відділи У. Н. С. по всіх закутинах Злучених Держав Америки. Їхня праця увінчалась успіхом, бо нині У. Н. Союз зріс на десятки тисяч членів і мільони доларів маетку. У. Н. Союз є другою найбагатшою слов'янською ор-ганізацією в Злучених Держа-вах, тож з нагоди нинішнього 30-літнього ювілею ті, котрі ще не вступили до У. Н. Со-юзу, повинні вступити, гово-рив бесідник.

Першому касієрові згада-ного відділу, Маркові Кара-люсові, котрий є одним з о-старих піонерів і був між при-сутніми, всі віддали пошану повстанням з місць. Батько Каралюс сказав пару слів, що радіє з того, що ще дожив до того часу, що святкує раз-ом з іншими 30-літній юві-лей.

Потім адвокат М. Пізнак продовжував далі і говорив, щоб дати молоді більше зна-ня, щоб вона знала, чия вона, якої нації. Хай закладає свої відділи, хай дає чужинцям знати, що 45 мільонів народу також хочуть свободи і своєї національної держави. Також говорив до молоді по англій-ськи, щоб вона вступала до У. Н. Союзу, а не до чужих компаній і клубів, а до своїх власних, національних.

Тостмайстер Пізнак попро-сив привітних гостей задержати спокій, бо секретар застьє звіт з 30-літнього існування відділу. Відділ 211 засновано 25. вересня 1908 р. При засну-ванні було 13 членів. До від-ділу прийнято за той час 363 членів, а нині є 85 старших і 31 дітей. Разом 116 членів. У відділі померли 13 членів. Вони були забезпечені на су-му \$9,750. З запомогового фонду наші члени дістали з ка-си У. Н. Союзу \$360. Члени затагнули позички на свої гра-моти в сумі \$825. Впродовж 30 років наш відділ зібрав се-ред членів грошей \$31,775.53. З тої суми відділ заплатив до головної каси \$25,533.92. За-помогти хорим заплатив \$1,245. На народні цілі, такі, як Рід-на Школа, політичні в'язні, по-в'язання та інші добродійні ці-лі, як до краю так і тут в

Америці, виплатив \$760.15. На Народний Дім у Стейплтоні \$434.50. Братські розходи, та-кі, як прапори, сая на мітин-ги платня обслугову відділу, \$1,214.92. Розходи похоронні \$716. Позичка на У. Н. Дім у Стейплтоні \$500. Готівка в ка-сі \$1,371.04.

Опісля прочитано назвища померлих членів. Провідник ювілею попросив присутніх встати з місць і віддати по-мерлим членам останню при-слугу.

Головний рекордовий секре-тар У. Н. Союзу, Д. Галичин, виголосив святочну промову і в імені головного уряду по-бажав усім успіху. Бесідник говорив, що кожний украї-нець повинен старатися, щоб його діти належали до У. Н. Союзу, бо там можуть не ли-ше добре забезпечитися, але також навчитися цікавих рі-чей про Україну. Чужа асеку-рація не буде дбати про укра-їнських дітей, а У. Н. Союз дбає. У. Н. Союз видає газету „Юкрейнієн Віклі“ даром, а також помагає старшим. А чи чужі помагають?

Далі покликано до слова о. В. Профету, котрий сказав, що У. Н. Союз є не лиш биз-несовою організацією, але християнською, і заохочував присутніх, котрі ще не є в У. Н. Союзі, щоб вступали в ряди тих членів, котрі вже є членами цього відділу.

Пані Галичин також сказа-ла пару слів, а головою до жі-нок, щоб вони більше вступали до У. Н. Союзу, до своєї у-країнської, рідної твердині, а також, коли це вигідно й мож-ливо, щоб зорганізували свій окремий відділ.

Гром. Іван Геба, син Василя, сказав, що не молоді тому винні, а родичі, що не подба-ли, щоб їх діти знали свою мову. Не критикувати молоді, а дати їй заохоту до організу-вання в члени У. Н. Союзу, до котрого він сам вписався.

По скінченні всіх промов президент подякував усім бесідникам і всім гостям за у-часть. Подякував теж усім чле-ницям, що не жалували свого труду і все як слід пригото-вили.

Свято закінчено відспіван-ням „Не пора“. По програмі почався бал. Молодь і старші забавлялися до пізньої ночі.

Ювілейний Комітет.

ПАЛМЕРТОН, ПА.

25-літній ювілей 369 від-
У. Н. Союзу.

Дня 23. вересня ц. р. о. Ско-родинський відправив рано в 10 год. Службу Божу за всіх членів 369 від. У. Н. Союзу. В неділю, 25 вересня ц. р., о. Скоринський відправив па-нахиду за всіх померлих від-ділових членів, а в 4 год. по-пол. зачалося ювілейне свято. Свято відкрито американським гімном, по чім президент від-ділу, Ілько Березяк, короткою промовою привітав присутніх гостей, а також привагою го-ловного президента У. Н. Со-юзу, п. Миколу Мурашка. Далі покликано відділового секре-таря М. Кубу до відчитання дея-ких фактів з історії відділу. Він на основі записок у відді-лових книгах міг розказати деякі цікаві речі від заложен-ня відділу: хто його закладав, як то відділ був два рази пе-ред упадком — раз за старої реформи, а другий раз у часі інфляції, коли то члени хо-рували і через те відділова каска цілком вичерпалася. Коло \$4,000. виплатила відділова каска за помози своїм хорим членам.

В далішнім бігу предс. І. Бе-резяк передав провід свята членові Гнатіві Климишинів. Климишин, як тостмайстер, звернувся короткими словами до гостей та попросив захо-вати повний порядок. Хор під управою дяковчителя Михай-ля Процака відспівав три пі-сні і гимн У. Н. Союзу, котрий

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ 10, 18, 23, 67, 262 У. Н. СОЮЗУ

ВІДБУДУТЬСЯ

В ЧЕТВЕР, 20. ЖОВТНЯ (OCTOBER 20, 1938)

В LIBERTY HALL, MAIN STREET, ANSONIA, CONN.

Початок зборів у годині 7. ввечір.

На ці збори повинні явитись урядники вище згаданих відділів, тому, що є важні справи до обговорення.

Комітет.

РОВЕРОМ ПО ЕВРОПІ.

На правім боці світліни стоїть панна Еліно́р Руз-велт, сестринка пані Рузвелтової, дружини президен-та, як вона приїхала недавно тому до Нью Йорку з Європи, де вона обїздила краї з панною Наталією Кулидж (що стоїть наліво) ровером. Казали газети-рам, що так треба їхати країми тому, хто хоче багато бачити й добре бавитися.

зробив на привітних дуже гар-но вражіння.

На головного бесідника по-просив тостмайстер предсід-ника У. Н. Союзу, Миколу Му-рашка, котрий виголосив од-ногоднню промову. В ній бесідник підкреслив вагу таких ювілеїв, які справлять відділи. В тих ювілеях дані відділи мають нагду поглянути взад на свою роботу і з неї витяг-нути науку набудуче. Бесідник також говорив про господар-ство головного уряду У. Н. Со-юзу, якої вислідом є зібрання майна в сумі п'ять мільонів до-ларів. Вкінці закликав усіх вступати до такої сильної ор-ганізації, якою є У. Н. Союз. В усіх українських громадах не повинно бути ні одного у-країнця, котрий не належав би до У. Н. Союзу.

По промові п. Мурашка хор ім. Лисенка, під проводом п. М. Процака, знов відспівав кілька українських пісень, по-чім тостмайстер покликав на чергового бесідника голов-ного контролера У. Н. Союзу, Д. Канітулу. Покликаний, по-добно як і його передбесідник, розказував про ті користі, які мають члени У. Н. Союзу, і взивав привітних, щоб вступали в ряди У. Н. Союзу. По промові п. Канітули грала на своїх інструментах українська молоді: М. Дутко — на гар-монії, Галина Гішга — на ман-доліні, Періг — на гітарі, І. Деркач — на скрипці. Танцю-вали українські танці дівчата: А. Маршів, К. Дутко, О. Дер-кач; співали сольо: К. Куба й А. Маршів.

О. Скоринський змовив молитву по українськи і ан-глійськи, по чім наступив обід, приготований членицями У. Н. Союзу, які приготували всьо-го подостатком. По обіді тостмайстер представив при-сутнім американських бесід-ників, які також промовили до зібраних. На першого по-кликав окружного прокурато-ра Ганьбаха, який сказав, що радий з того, що знаходиться серед українців. Він про них уже знав передтим і часто на-відувався до них. Наступним був начальник „Н. Дж. З. Ком-пани“, П. Дакети, який сказав, що знає українців віддвна, ще відколи заложили собі в тій місцевості відділ У. Н. Со-юзу. Він висказував радість, що цей відділ так гарно роз-вивався й дочекався свого 25-літнього ювілею.

По них тостмайстер покли-кав до слова о. Ярослава Бой-кова, пароха МекАду, що три

роки тому приїхав з краю. По-кликаний бесідник виголосив гарну промову про те, як наш нарід на рідних землях стара-ється своїми силами поліпси-ти свою долю, як закладає мо-лочарні, кооперативи і т. п. Бесідник говорив, що сам був у Данії, де приднявся до мо-лочарських кооператив дан-ців. Ті данські кооперативи славні на цілий світ. Та наші тепер також дуже славні. О. Бойків радив закладати такі кооперативи також в Америці, серед українських людей. Бо і тут є можливості для коопе-ративного руху. Далі говорив, що наші люди повинні закла-дати тут школи та вчити свої діти в українським дусі.

В далішній програмі забирав слово також наш сусід Адам Бобовський, з У. Р. Союзу предсідник Іван Прокопишин і предсідник з Нортгемтону, Па., Василь Шишка. Всі вони ба-жали успіху нашому відділові з нагоди його ювілею.

На кінець п. М. Мурашко виголосив коротку промову по англійськи, щоб місцеві а-мериканці могли краще позна-йомитися з деякими фактами з нашої організації. Предсід-ник Березяк подякував усім за присутність. Всіх гостей бу-ло поверх 200. Свято закінче-но співом „Ще не вмерла У-країна“.

Гнат Климишин.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАїнського
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З УКРАїнського ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЬО ЙОРК, Н. П.

Тимчасовий комітет будови
У. Н. Дому в Рогатині.

За ініціативою о. Л. Весо-ловського, М. Новака й А. Ше-ремета 28-го вересня 1938 р. скликано перші організаційні збори громадян рогатинського повіту для зорганізування тим-часового комітету будови Укр. Нар. Дому ім. Івана Франка в Рогатині. Всіх присутніх бу-ло 15 громадян (в тому дві жінки). Гром. А. Шеремета представив присутнім цілі скликання зборів, вказуючи на потребу помочи будові зга-даного Народного Дому. Да-лі попросив до слова присут-ніх, щоб висказали свою дум-ку у вище згаданий справі.

Вісті, які надійшли з Рoga-тина, вказували, що в Рoga-тині має повстати „Укр. Нар. Дім ім. Івана Франка“ для ці-лого рогатинського повіту і що цілий рогатинський повіт приступив до цієї будови. Всі села рогатинського повіту рі-шили нести фінансову допо-мogu для вище згаданої спра-ви. В Рогатині тепер нема, на-жаль, такої народної святині для наших селян цілого пові-ту і нема де відбутися повіто-вого зїзду; нема де примісти-ти великого числа народу для вирішування ріжних актуаль-них потреб для поширення на-ціонального життя та освідо-лення наших селян, бо всі ті приміщення, що тепер є в Ро-гатині (читальні), є тільки ви-стачальні для малого числа людей.

Усі присутні на тих зборах щиро повитали вище згадану ініціативу, а о. Л. Весолов-ський такі зараз поставив внесок, щоб зорганізувати тимчасовий комітет та тим да-ти почин до зорганізування в Нью Йорку постійного коміте-ту, котрого ціллю буде при-дбати якнайбільше членів, гро-мадян цілого рогатинського повіту, до того комітету та повести акцію моральної й фінансової допомоги для здвиг-нення великого центрального будинку цілого повіту, яким буде „Укр. Нар. Дім ім. Івана Франка“ в Рогатині.

До того тимчасового комі-тету вибрані отсі громадяни: Д. Мельник, голова; Д. Качин, секретар; А. Шеремета, скарб-ник; П. Пернак, панна Р. Крас-новська, пані М. Близняк, рад-ні.

Для започаткування органі-заційної діяльності комітету присутні зложили \$24. Жерт-ували: о. Л. Весоловський, А. Шеремета, М. Новак, Д. Мель-ський по \$5; Бойко \$1.50; Руза Красновська, Іван Галичин по \$1; Д. Качин 50 ц.

На тих зборах крім інших важних справ запали ось-такі ухвали:

1) Відіється до Краєвого Комітету в Рогатині, щоб ді-стати ближчі інформації що-до самої будови, їх плану і т.

РІЗДВЯНІ ПРОГУЛЬКИ

до
СТАРОГО КРАЮ

ПАРОПЛАВИ З НЬО ЙОРКУ:

EUROPA . . . . . 26 листопада
DEUTSCHLAND . . . 1 грудня
HAMBURG . . . . . 7 грудня
BREMEIN . . . . . 14 грудня
NEW YORK . . . . . 15 грудня

Знамениті авіалінії, що вилетіли з Бремену
й Гамбурга.

Ми поможемо вам роздобути гостинні
й іміграційні візи для ваших європей-
ських своїх.

Ближчих інформацій уділіть вам ваш
місцевий агент або

57 BROADWAY NEW YORK

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

Д. Збори ньюйорського тимча-сового комітету ставлять до-магання до Краєвого Комітету в Рогатині, щоб будувати в Рогатині такий будинок, де не тільки були б салі для зїздів, зборів і т. д., але щоб у тому будинку були приміщення для промислових шкіл, тобто, щоб у тому будинку можна було вивчувати молоде покоління нашого повіту фахового зна-ня ріжного типу. Щоби бу-дувати той будинок так, щоб крім вище згаданого були там приміщення хоч на кілька крамниць для наших підпри-ємців, чи бодай кілька канце-лярій для наших професіона-лів, з чого можна би зби-рати чинші, щоб сам дім бо-дай чимось оплачував себе, щоб самими вкладками не об-тяжувати наших селян на о-плату ріжних податків та вся-ких інших розходів, які такий дім може мати. Покищо нью-йорський комітет будови Укр. Нар. Дому в Рогатині ще не має ближчих інформацій, я-кий саме будинок там задуму-ють будувати, а тому, щоб не гаяти часу, то вже тепер смі-ємо висказати свою думку для добра тої справи. Це буде ве-лика заохота всім заморським рогатинцям дати на ту цілі якнайбільшу допомогу, а та-кож край краще відгукнеться, коли так справа буде постав-лена. Рогатинський повіт усе був здібний до великих чинів. Він усе був взірцем іншим по-вітам у Галичині. Отже не мо-же бути сумніву, що він тепер не схоче піти назустріч добрій ініціативі. Все буде залежати від ініціаторів, які будуть ді-яти, чи вже діють, у нашому повіті в користь тої справи.

2) Тимчасовий Комітет (ню-йорський) рішив на своїх збо-рах скликати на день 19-го

жовтня ц. р. другі органі-заційні збори всіх рогатинців, до домівки укр. православної церкви, 334 Іст 14. Ст. в Нью Йорку, на годину 8. вечором, щоб спільно порадитися, як повести цю справу та що ро-бити, щоб наша поміч була така, якої ми всі, що живемо в Нью Йорку та біля Нью Йор-ку, не посоромились би перед нашими рідними в краю.

На збори просимо не тільки тих рогатинців, котрі живуть у Нью Йорку, але й усіх тих, що мешкають поблизь Нью Йорку. Покажім, що ми є сві-домі громадяни нашого пові-ту, що без ріжниць наших по-літичних поглядів ми є понад-усе українці й що всі положи-мо свою цеголку під будову „Повітового Укр. Нар. Дому ім. Івана Франка“ в Рогатині! За „Тимчасовий Комітет Укр. Нар. Дому ім. Івана Франка“ в Рогатині: Д. Мельник, голо-ва; А. Шеремета, скарбник; Д. Качин, секретар.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАїнського
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЧИ ВИ ЧИТАЛИ
НАПЕРЕДОДНІ
ІСТОРІЧНА ПОВІСТЬ
В ДВОХ ТОМАХ

Написав
Остап П. Білозерський.
ЦІНА \$1.00.
в Книгарні „Свободи“
„SVOBODA“
81-83 Grand Street,
або P. O. Box 346,
Jersey City, N. J.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ

ЩО ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ
(October 1 to October 29)

ЦЕ ЮВІЛЕЙНИЙ МІСЯЦЬ ФІРМИ

П. СТАСЮКА

УВАЖАЙТЕ НА ОГолошення в „СВОБОДІ“ З ЮВІЛЕЙНИМИ ЦІНАМИ

В П'ЯТНИЦЮ, 21. ЖОВТНЯ (October 21)

ШКІЛЬНИЙ РІК ПОЧИНАЄТЬСЯ!!!

ПРИГОТОВІТЬ СВОЇ ДІТИ ДО ШКОЛИ!

КУПІТЬ ІМ ПОТРЕБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) найновіше видання. Львів, 1939	45 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класу) М. Матвійчука	50 ц.
ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для 3. класу) М. Матвійчука	60 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука	75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частинах. Зладив Ф. Колесса	75 ц.
СПІВАЙМО , збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Ф. Колесса	20 ц.
ЗБІРНИК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ . В укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Ф. Колесса	60 ц.
СПІВАНІК для дітей дошкільного та шкільного віку. Зладив Михайло Гайворонський	30 ц.
МАЛИЙ БАНДУРИСТ , збірка пісень для дітей. Підбрав і впорядкував Михайло Таранько	20 ц.
ДИТЯЧІ ЗАБАВИ , збірка і впорядкував Михайло Таранько. Містить гарні забави і пісні для дітей з музикою до пісень	35 ц.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей, в 4-ох частинах:

- Часть 1. Київське Князівство
2. Галицько-Волинська Держава
3. Козаччина
4. Україна в неволі.

Друковано гарним читким друком з багатьма ілюстраціями М. Фаруха. Кожна частина 20 ц. Всі 4 частини — 75 центів

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ , І. Крип'якевича	15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович	35 ц.
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ . Перші початки науки релігії. о. С. Біленький. Ілюстровані	35 ц.
ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький	50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:

МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок і спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Зладив д-р Кость Кисілевський	65 ц.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук	75 ц.

Замовлення слати:

"SVOBODA"

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

3 ТЕАТРУ І МУЗИКИ.

ДІТРОЙТ, МИШІГЕН.

Гонора Губицька дасть концерт.

Наша славна піаністка з Канади, панна Гонора Губицька, переїжджаючи через Дітройт по дорозі до Лондону, Англія, де вона має продовжувати свої музичні студії, на багання деяких українців згодилася дати концерт для українців міста Дітройт.

Панна Губицька є рідною сестрою п. Тараса Губицького, що під теперішню пору перебуває в місті Дітройті та учить гри на скрипці у вищій музичній школі. Про неї широко розійшлася слава по цілій Канаді та часто порівнюють її визначні музичні до нашої славної піаністки в Європі, Любки Колесни.

Музичні критики говорять про неї, що вона віддається вповні кожному музичному твору при гри та глибоко відчуває його і тому видає їх з великим артизмом. Сподіваємося, що українці міста Дітройт глибоко прийдуть на концерт панни Губицької, хоча би тільки на те, щоби побачити свою визначну сілу з музичного світу.

3-УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕМБРИДЖ, ПА.

Протести.

Отсі протестаційні телеграми вислали місцеві, нижче підписані організації на адресу прем'єрів: Гітлера, Муссоліні, Даладіє і Чеймберліна:

Your Excellency,

We, Americans of Ukrainian descent, protest against the reported allocation of Carpathian Ruthenia (Ukraine) to Poland and Hungary. Peace in Europe is impossible, as long as the 45 million Ukrainians are separated and misruled by Russia, Poland, Roumania, and Czechoslovakia. This race demands and we vigorously request that all efforts and energies be bent to the immediate freedom and consolidation of this people of ancient culture and traditions into an independent Ukrainian State.

Another step toward permanent peace in Europe will have been completed when the Ukrainians living in Greater Ukraine of Russia, Bukovina and Bessarabia of Roumania, Galicia of Poland and Carpathian Ruthenia of Czechoslovakia are united and permitted to rule their own Ukrainian State.

We pray that the world powers will give just and proper consideration to our demands.

Signatures on behalf of the 2,000 Ambridge Ukrainians:

Rev. D. Greshko, Pastor of St. Peter & Paul Church.
Societies: Andrew Stefanovich, Pres. Ukr. Nat'l Assn. Br. 161; Toni Podulafsky, Sec'y of same; Gregory Waslo, Pres. Providence Soc. Br. 121; John Soldressen, Pres. G. Washington Citizen Club; John S. Antushak, Sec'y of same; Sam Prokopovich, Pres. Ukr. Nat'l Assn. Br. 276; Mike Fuk, Sec'y of same; John Sradomski, Pres. Providence Soc. Br. 83; Michael Mitsak, Sec'y of same; Paulina Narbersky, Pres. Sr. Women's Sodality; Anastasia Roman, Sec'y of same; Stephanie Jula, Vice-Pres. Jr. Women's Club; Stella Feduska, Pres. of same; Stella Feduska, Treas. of same.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

3 НАГОДИ СВОГО ПЕРЕЇЗДУ З КАНАДИ ДО ЛОНДОНУ

на дальші музичні студії
ВІДОМА УКРАЇНСЬКА ПІАНІСТКА
ГОНОРА ГУБІЦЬКА

згодилася дати для українців у Дітройті

КОНЦЕРТ

У НЕДІЛЮ, 23. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 23, 1938)

В МАЛІЙ АВДИТОРІ "АРТ ІНСТИТУТ"-У, НА ВУДВАРД УЛ.
Початок у 3. годині пополудні.

ГЕНЕРАЛЬСЬКІ ОБИМИ.

Польська пропаганда служба розкинула широко по світі цю світлинку, що, мовляв, представляє, яку то велику радість справляла польська армія заняттям тешиноської округи від Чехословаччини. Вона показує польського генерала Бортновського, команданта польської окупаційної армії, як він обіймає старуху, що вийшла на його привіт при вступі до Тешина.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ СЬОГОДНІ!

Берім біду за роги , велика збірка веселих сценек, пісень-куплетів, розмов та одноособових і збірних самогвірок, на веселий вечір	45 ц.
Вигадливий бурсак , комедія для молоді в 2-ох діях, з часів Хмельниччини (2 жінчини, 4 мужчин, дівчата, хлопці)	25 ц.
Ой три шляхи широкі , драма з сучасного життя в 4-ох діях, 8 муж., 5. жен.	30 ц.
Село на сцені , збірка монологів, діалогів, співів і представлення, які надаються для влаштування; ревії, вечери, товариські зібрання тощо	30 ц.
Садок вишневий коло хати , пєса на одну дію, на підставі молодого життя Тараса Шевченка. 2 муж., 1 жінка, 6 дітей	25 ц.
Інсценізації вибраних творів Тараса Шевченка з 15 образками, укладу сцени та 6 піснями в нотах	40 ц.
Козачка , пєса на 4 дії, (10 мужчин, 3 жінчини, гурт)	30 ц.
Козацький рік , пєса на 3 дії в 5 відслонах, 5 муж., 4. жен.	30 ц.
Київ наш , історична драма на 5 дій з часу боїв українського війська з більшовиками, 8 муж., 2 жен.	30 ц.
Інститутка , інсценізація на 6 картин з оповідання Марка Вовчка. 10 жен., 2 муж.	35 ц.
Слава Кобзареві , сценічна картина, присвячена пам'яті Тараса Шевченка, з додатком 7 пісень на Свято Шевченка.	25 ц.

На кредит і на С. О. D. не висилаємо. Замовлення висилайте на адресу:

"SVOBODA"

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Джерзі Сіті померла в понеділок, 17. жовтня, нагодою смертю від довгої недуги серця довголітня членка У. Н. Союзу та братства св. Івана Христителя, відділу 270. У. Н. Союзу,

ЕВА САРЧУК.

Походила з села Карів, повіт Рави-Руська, де вона родилася у вересні 1885. року. До Америки приїхала 25 літ тому й зажила в Джерзі Сіті, де від того часу все жила. До У. Н. Союзу приступила в 1919. році та була все широчен членкою, що дбала за розвій У. Н. Союзу й свого братства. Вона живо займалася церковними й громадськими справами. Осиротила мужа Семка й синів Гриця. Похорон відбудеться в четвер, 20. жовтня, в 9. годині рано, з дому жалоби, 55 Сусекс Стріт у Джерзі Сіті. Земля їй пером!

По короткій недугі відійшла від нас 15. жовтня 1938 р. на вічний спочинок

ПАРАНЯ ГУРАЛЬ КАРПОВИЧ, членка 288. від. У. Н. Союзу в Бетлегем, Па.

Покійна походила з Мостів Великих, жовківського повіту, Західної України. Прожила 52 роки. Пожила мужа й синів Антона. До У. Н. Союзу вступила 22. червня 1923. р. Була активною членкою.

Вічна їй пам'ять!

І. Малицький, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

БАЛТІМОР, МД.

На Закарпаття.

I read carefully the articles, written in the "Svoboda" of October 4, 1938, to the European powers, protesting against the reported contemplated allocation to either Hungary or Poland of Carpathian Ruthenia with its 750,000 Ukrainians.

I wish to congratulate you on your fine work and hope that this letter, and many others, which I am sure you will receive, will spur you on to do even bigger and greater things to help the Ukrainians under the Czechoslovakian government.

Enclosed you will find \$5.00 to help the Ukrainians in Czechoslovakia.

Genevieve Prymak.

ШКАГО, ІЛЛ.

На інвалідів.

В неділю, 4. вересня, відбулося весілля примірної пари в Шкаго, в гром. Володимира Зелінки. Наступного дня були

поправини і на тих поправинах, на заклик п. Михайла Байсаровича, перепроваджено збірку, котра принесла \$20.

Гром. Байсарович гарячими словами згадав рідний край і терпіння наших братів, котрі неустанно борються за волю і волю нас усіх. Збіркою зналися панни: Стефанія Джорджевич і Софія Гусейко.

Цю збірку рішено вислати на українських інвалідів.

С. Зелінка.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

Пошукую ПЕТРА ЖУКА, з села Теплий, пов. Ярослав. Тепер він мешкає в Нью Йорку. Я пишу для нього гроші по його брудній, як хто знає, де він живе, або як сказати, зголоситися до мене на адресу:

Mr. ANTHONY D. PASHUCK, 322 North 8th St., Philadelphia, Pa.

ЩОСЬ НАДЗВИЧАЙНЕ — ДО ЧИТАННЯ!

Український Альманах, 509 сторінок, 131 предметів. Була ціна \$2.50, тепер 25 центів. Посилайте 10 центів, і ми перешлемо. Ішуйте і записуйте собі до свого потесу, нову адресу:

SURMA,

325 E. 14th St., New York, N. Y.

Д-р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров
● Аналіз крові для подружжя свідомості
223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7697.

Офісний години 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуговування X & флюороскоп.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуговування і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J.
Phone: Ext. 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удербейкер заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуговування найкраще.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ.

(37)

Мовчки маширували білі вязні в напрямку оселі замбегу. „Що вони, на твою думку, зроблять з нами?” — запитався по довший мовчанці Боб. Поглянувши по обличчях дикунів, Джеф видав свій оуд: „Виглядає, що ми не можемо від них нічого доброго сподіватися.” А помовчавши хвилину, він додав: „Просім Бога, щоб це була коротка смерть, без тортур”.

„А може Тарзан таки знайде якусь можливість нас урятувати?” — втрутила Марія, яка таки не могла погодитися з думкою, що Тарзан покинув їх, неначе який тхір. Ця заввага викликала в Джефа знов злісну відповідь: „А, цей чоловік думає про свою шкіру. А може ще гірше: може він агент тих дикунів і є разом з ними у спільці в тім ділі”.

Серце Марії похололо. Та що було на це відповідати? Покищо холодні факти не гарно свідчили про Тарзана. Тому всі вязні попали знов у тяжку мовчанку, яка не віщувала ніякої надії. А рівночасно з ними по верхах дерев вандрував також Тарзан. Ніхто його не чув і не бачив. Та він не опускав їх усіх ні на крок. Він ждав нагоди.

Тарзан дуже добре знав їхню долю. Він знав, що коли їх приведуть до села племені замбегу, то після коротких церемоній струтять їх у порожнє черево божка дерев, таксамо, як це пробували робити з д-ром Бруксом. Та останнього йому вдалося врятувати. Чи вдасться йому їх урятувати? Чи може прийде їм таки серед некрольних мук сконати?